

Tér-képezés

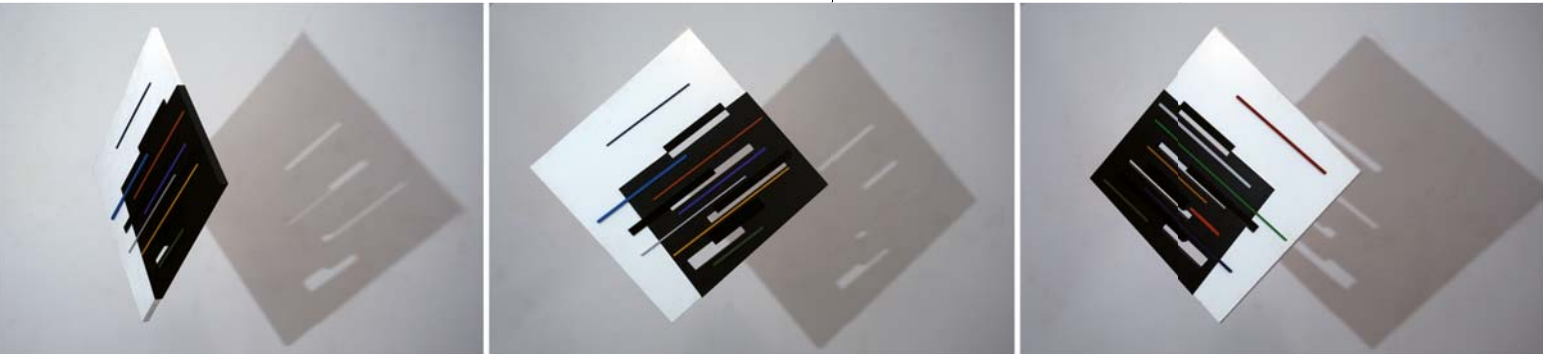
Matzon Ákos kiállítása

Faur Zsófi Galéria, 2016. 6. IV. 15. – V. 5.

PATAKI GÁBOR

Matzon Ákos immár több évtizedes, tiszteletre méltóan konzekvens pályafutása során szinte mindvégig konkrét, a szó köznapi értelmében nem tárgyias műveket alkotott. Alkotásai többé-kevésbé megfelelnek a van Doesburg által felállított kritériumoknak: univerzálisak, tiszta síkból és színekből építettek, áttekinthetőek, egzakt módon kivitelezettek, tisztaságra törekvők. Műveinek tehát ott a

valóvá? Leginkább talán az a finom, nem feltétlenül tudatos, inkább ösztönösnek tűnő remake-jelleg, hommage-potenciál, ami jellemzi őket. Míg a formai szempontból közel álló művek egy jelentős része úgy intencionálná magát időtlenné, hogy dacosan nem vesz tudomást elődeiről, addig Matzon alkotásainak – legalábbis szellemi értelemben – „közük van” az 50–100 évvel előttük született nagyszülőkhöz.

MATZON ÁKOS:

Enfilade F1, 2016, akril, fa, vászon, három dimenziós szobor modell, (egyenként) 80x80cm

helyük (vagy ott kellene lenniük) az irányzat legfontosabb köz- s magángűjteményeiben. Alkotómódszerében az invenció mindig pontos és gondos tervezéssel, előkészítéssel, sok vázlattal, számítással, méréssel, végiggondolt anyaghasználattal, fegyelmezett megvalósítással párosul. S bizonyos, egyébként az irányzat többi alkotójára is jellemző önkéntes

MATZON ÁKOS:

Enfilade U2, 1, 2016, akril, fa, vászon, három dimenziós szobor modell, (egyenként) 70x70 cm

aszkézissel is, hiszen művészi szótárakat néhány, elsősorban geometrikus jellegű alapformára redukálják.

Mi teheti mégis ezeket a nemzetközi konstruktív-konkrét törekvésekhez látszólag tökéletesen, csont nélkül illeszkedő műveket egyénivé, jellegzetessé, egy ma (különösen hivatalos körökben) nem túl divatos filozófus kifejezésével élve „számunkra

Nem az avantgárd eredeti közegét s pláne nem a műveket körbe-lengő utópisztikus hevületet próbálják rekonstruálni Matzon alkotásai – ez lehetetlen is lenne, s ha mégis, az eredmény megmaradna egy régészeti feltárás keretei között. Inkább az azokra jellemző őszinte kísérletező kedv, radikális elszánás a forma- és renderteremtés iránti bizalom idéződik fel bennük. Tudják magukról,

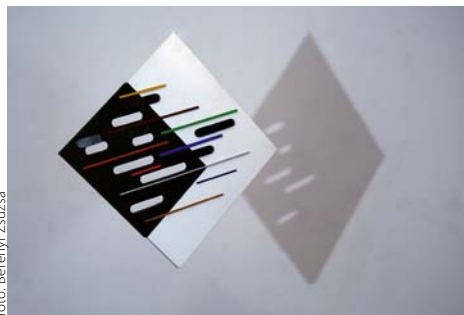

foto: Berényi Zsuzsa

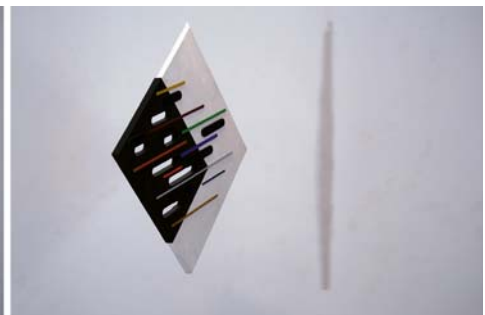

foto: Berényi Zsuzsa

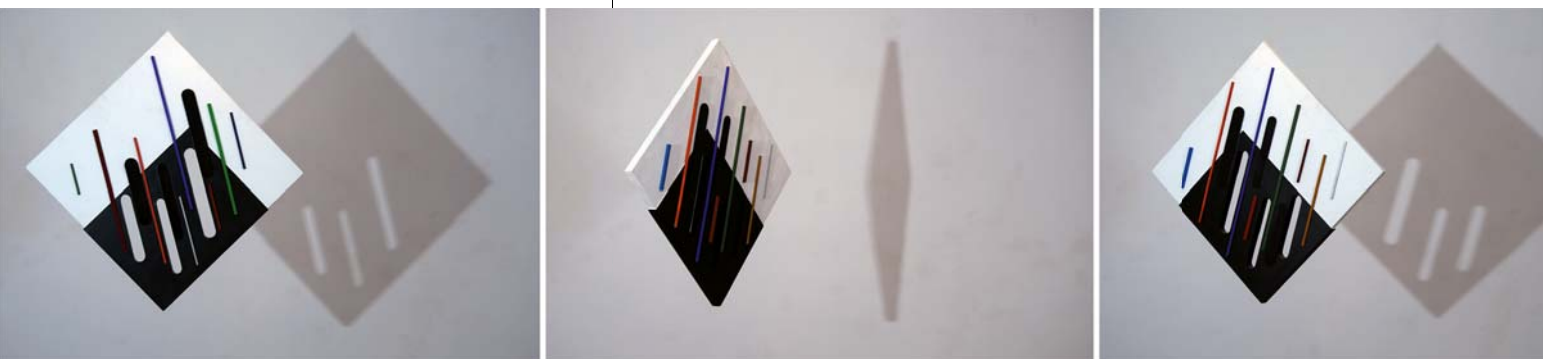

hogymár nem egy, a világot átalakítani remélő mozgalom letéteményesei, de úgy tesznek, mint Petri versének hőse, az ismeretlen kelet-európai költő 1955-ből: „amiben hittem / többé nem hiszek / de hogy hittem volt / arra naponta emlékeztetem magam”.

Ezekre emlékeztetnek azok az apró, csak hosszabb szemlélés után észrevehető „rendellenességek”, lehetni szabálytalanságok (egy-egy láthatóvá váló segédvonal, oda nem illő festékpetty), melyekkel az egyébként perfekcióra törekvő művész – akár öntudatlanul is – jelzi ilyen irányú kötődését. De ezt idézi fel egész munkamódszere, művészi habitusa is: például míg egyfelől komoly összegeket áldoz a legfinomabb német papírok és gyöngyvásznak beszerzésére, nem habozik lebontott kerítésének léceit műhelyfészerében lapokká vágni s képeire applikálni.

alig kiemelkedő, de mégis a termélység élményét közvetítő lapok-lemezek egyszerre avatják a képeket festménnyé és domborművé. S most csak említsük meg a telefonkönyvszeletekből készített reliefeket, a fadarabokból felépített emlékműépületeket vagy újabban a régi vetélők felhasználásával készülő akkumulációkat.

Ezen a kiállításon is a „tér-képezés” áll a középpontban. Élünk fogva a térbe lógatott s így a legkisebb fuvallattól is mozgásba jövő, a saját és a vetített árnyékot kombináló festmény-reliefjei kicsit Proust madeleine-süteménye módjára működnek: egyszerre idézik fel a Stijl, Moholy-Nagy, a zérós Otto Piene vagy épp Julio Le Parc művészetét. Ezek az ízelvények azonban nem annyira nosztalgikusak, mint, ha lehet egy kicsit félreérthetően fogalmazni: „tárgyilagóságok”. Egy tökéletesen mai, kíváncsiságát és kísérletező kedvét megőrző, a művészi intuícióval professzionális tervezői erényeket ötvöző művész alkotásai, melyek egyúttal emlékeznek elődeikre, az általuk felhalmozott művészi potenciálra is.

S újra: az a bizonyos, évtizedek óta nem nyugvó kíváncsiság. Mi történik a síkon, s mi történik mögötte? Hogy járhatók át a különböző térrétegek? Ha rátekinünk e tényleg konzekvens pályáivra, annyi biztos, hogy az utóbbi egy-másfél évtizedben érzékelhetően felerősödött Matzon plasztikai érdeklődése. A festményekre ragasztott,

Azt se feledjük, hogy e térbe helyezett művek nem (csak) önmagukban érdekesek, hanem, mint arra címük, az *Enfilade* is utal, egységes koncepciójukban, egymásra fűzött, a reliefek dinamikus irányát a lyukakkal s az általuk generált árnyékokkal fokozó térelrendezésével is. Ahogy sorozatok, egy-egy probléma „megoldási kísérleteinek” állomásai a falakra került művek is. Így az egyre finomodó,

foró: Berényi Zsuzsa
MATZON ÁKOS:
 Enfilade U1, 2016,
 akril, fa, vászon,
 három dimenziós szobor modell,
 (egyenként) 60x60 cm

de érzékelésünket továbbra is csapdába ejtő képek, ahol a szűk kivágatok mélyére helyezett tükördarabok teremtenek vibráló térélményt. De említhetjük a *Betűvető-trilógiát* is, ahol Matzon nem is olyan rejtett játékos-kísérletező hajlamai játsszák a főszerpet a különböző színű sablonok egymásra forgatásával.

